

پرورش کودک

(۵)

* پدر!

* از شما چه پنهان؟

* مادر!

. . . پدر

فرزند از نظر روحیه و صفات و اکثراً از نظر جسمی نیز نموداری از پدر و آئینه سر تا پانامی اوست چنانچه گفته اند: **الولد سر ابيه**. شاعر میگوید: عدی پسر حاتم نیز مانند پدرش سخی و بخشنده است و این صفت را از پدر بارت برده است آری فرزندی که شبیه پدر باشد ظلم نکرده است (۱)

بنابگفته اند نشمندان فرزند عین پدر است، از کوزه همان برون تراود که در اوست پس همانطور که قیافه و شکل و اندام و آهنگ پدر در فرزند منعکس میشود صفات و روحیات او نیز اعم از خوب و بد در فرزند نمودار و جلوه گراست و علمای فیزیولوژی حیوانی نیز در محل خود ثابت کرده اند که خصائص ارثی همراه سلولهای جنسی و ژنهای به نسل بعد منتقل میشود، همانطور که کودک سیاه پوست، سیاه، و کودک کوتاه قد، کوتاه، و نظائر آن مشاهده میشود خصائص اخلاقی از قبیل ترس و شجاعت و عواطف نیز از راه سلولهای جنسی و یا شیر مادر، بفرزند منتقل میشود، و افرادی که از این قاعده مستثنی هستند مانند پسر نوح و جعفر کذاب و محمد بن ابی بکر و نظائر آن در اثر عوامل خارجی بوده است که شاید مهمتر از همه معاشرت و هم نشینی است چنانچه گفته اند:

و من یشابه ابه فما ظلم

(۱) بابه اقتدی عدی فی الکریم

پسر نوح با بدن بنیشت خاندان نبوتش گم شد

ویامحمدبن ابی بکر افتخار مجالست و شاگردی علی علیه السلام بزرگترین مریب عالم انسانیت را پیدا کرد . و اینک توجه شمارا بداستان زیر جلب میکنیم :

محمد فرید وجدی در کتاب **دائرة المعارف در کلمه مبارک** ، عبدالله مبارک را نام برده ، اورا از دانشمندان و پارسیان معرفی میکند ، سپس مینویسد :

پدرش مبارک در بستانی باغبانی میکرد روزی صاحب باغ وارد باغ شد و دستور داد مقداری انار شیرین بیاورد مبارک چند عدد انار از درختها چید و حاضر ساخت ، نامبرده دید انارها ترش است رو بمبارک کرده با تغییر گفت من انار شیرین خواستم برای سومین بار بسالحنی تند باو گفت : هنوز فرق میان انار شیرین و ترش نمیکنداری ؟

مبارک : قربان نه !

صاحب باغ : چگونه ؟

مبارک : چون تا بحال از این انارها نچشیده ام . برای اینکه من اجازه خوردن نگرفته ام و شما نیز اجازه نداده اید فقط نگهبانی و آبیاری درختها را بمن واگذار کرده اید .

صاحب باغ پس از تفحص کامل فهمید که مبارک راست میگوید . در نتیجه این امانت باو علقه مذمذد و سپس دوشیزه زیبای خود را به مسری او در آورد ، از این پدر و مادر فرزندی بوجود آمد که از دانشمندان جهان تسنن شد و اورا عبدالله ابن مبارک نام نهادند و با برکت بودن پدرش نسبت باو و صدق کامل پیدا کرد .

از شما چه پنهان ؟

از شما خوانندگان عزیز چه پوشیده که پدر شدن کار آسانی است ، اما پدری که ضامن آری و راهنمای شایسته ای برای اطفال خود نیز باشد کاری است پس دشوار و طاقت فرسا ، و از همین نظر است که اسلام یکی از عبادات بزرگ را تربیت فرزندان معرفی کرده است و طبق صریح احادیث اهل بیت عایم السلام راهنمایی و پرورش کودک موجب غفران و آمرزش گناهان والدین است (۱) و همچنین

(۱) مکارم الاخلاق ص ۲۵۵ : اگر هو اولادکم واحسنوا آدابهم

یعفر لکم (از سخنان رسول اکرم - ص)

فرموده اند: پدري که بطور مداوم نظارت مستقيم و صحيح در امر پرورش کودک داشته باشد افضل است از اينکه روزی نيم من (نصف صاع) گندم در راه خدا بمستمندان اتفاق کند با آنکه صدقه ، خود یکی از والا ترين عبادات اسلامي بشمار ميرود اما در عين حال چون پرورش و تاديب و راهنمايئهای صحيح وارزنده در باره فرزندان یکی از حياتی ترين مسائل زندگی و اهم واجبات است افضل از صدقه معرفی شده است (۱) زیرا پدري که میخواهد مری خوبی برای فرزندان خود باشد شرائط سنگینی را باید مراعات کند ، بمجرد مشاهده لغزشی از فرزند بنای کتک زدن آنها مگر چه پیش آید کفش و چوب و غیره و همچنین تو بیخ و امانت و بدبازی بکودک را نگذارد ، مخصوصاً در حضور دیگران او را سرزنش نکند و کلماتی از قبیل بی عرضه بی وجود، خاك برسردیوانه بی قابلیت ، خفه شو، بترنگ و نظائر آن نگوید و بجای اینهمه یاوه سرائی اصل مطلب و نقطه ضعف را بکودک حالی کند ، چه بسا همین تو بیخها و خفت دادنهاى پی در پی مایه زبونی و شکست روح و سلب اعتماد بنفس در کودک میشود که تا پایان زندگی در خود احساس شخصیت نکرده خود را خوار و بیمقدار می بیند ، و در واقع پدر نادان بدست خود بچه را فاسد کرده است چنانکه آورده اند ، شخصی دست پسر خود را گرفته نزد دانشمندی آورد و از اخلاق بچه شکایت کرد پرسید آیا باونفرین میکنی و او را دهم تو بیخ و سرزنش میکنی؟ گفت : اتفاقاً مکرر باونفرین میکنم . آن دانشمند فرمود : تو بدست خود فرزندت را فاسد و منحرف بار آورده ای (انت افسدته!)

بنابراین يك پدر کامل عیار بودن باین آسانی هاهم نیست بخصوص در جامعه ناسالم ما که ضعف تربیت و فقر اخلاقی از درود یوار محیط و کوجه و مدرسه و معاشرتهای بدمی بارد و شرح هر کدام مساویست با مثنوی هفتاد من کاغذ شود.

مادر ..

جوانی که در اثر دزدیهای پی در پی محکوم باعدام شده بود در پای چوبه دار مادر خود را خواست هنگامی که مادرش را حاضر ساختند جمعیت

(۱) مکارم الاخلاق ص ۲۵۵ لان یؤدب احدکم ولده خیر له من ان

یتصدق بنصف صاع کل یوم (از رسول اکرم - ص)

بنداشتند که این جوان میخواهد عواطف خود را در مقام قدردانی از مادر ابراز بدارد ، ولی برخلاف آنچه تماشاچیان تصور میکردند در آخرین دیدار ناله و فریاد مادر بلند شد. جوان بزه کار زبان مادر خود را چنان بادندان فشار داد که آنرا محروح کرد . این جریان بسیار شگفت آور بود ، جوان محکوم رو بجمهیت کرده گفت : طرز تربیت این مادر مرا بچنین سر نوشت شوم دچار کرده بپای چو به دار کشانید . زیرا من ۷ ساله بودم از خانه همسایه تخم مرغی دزدیده بخانه نزد مادرم آوردم او بجای توبیخ مرا تشویق کرد ، روز بروز در کار دزدی جسورتر شدم و اینک باین روز سیاه گرفتار و حلقه دار بچوانی من خاتمه میدهد (۱)

و بعکس مادران پاکدامن و باشخصیت بودند که توانستند نوابغ علمی و صنعتی و رجال تقوی و فضیلت و خادمین اجتماع را در دامن خود پروراند آری !

فرزند خوب و پاک گمراه آورد بهار

مادر چو پاکدامن و پاکیزه گوهراست

بیماری خدا در شماره آینده مطالب جالب و سود مندتری در اختیار

خوانندگان گرامی خواهم گذاشت . (ناتمام)

(۱) مجله تعلیم و تربیت .

همکاری شایسته!

آقای محمد تیموری که از نیکمردان روشن بین نکاء میباشد ، بهز بنه شخصی خود ده دوره از این نشریه را خریداری و میان دوستان خود و جوانان بخش کرده اند تا آنان پس از مطالعه علاقه مند شوند . و در ذیل نامه خود نوشته اند : .. برای اینکه شاید این پول ناچیز حقیر سعادت داشته باشد که اقلا چند نفری از گمراهی نجات پیدا کنند .

ما این عمل شایسته و خالص این مرد شریف را ستوده و از ایشان تشکر نموده ، امیدواریم درد نیا و آخرت سعادت مند باشند .